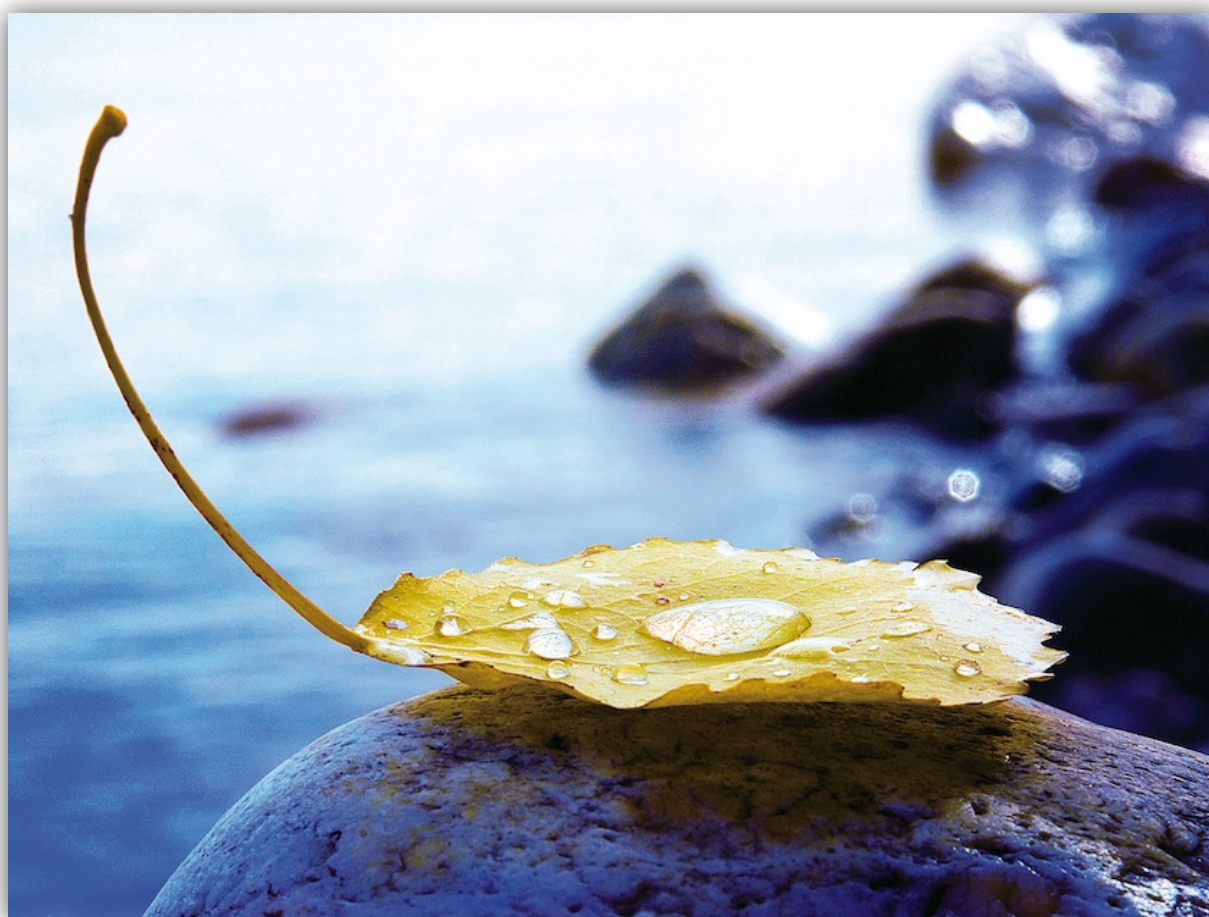

Kommunedelplan Klima, energi og miljø (2015 – 2026)

NARVIK
KOMMUNE

Innholdsfortegnelse

Innledning	4	
Oppsummering av tidligere tiltak: Plan for energi og klima	4	
Grønt skifte – klima- og miljøvennlig omstilling	5	
Klimautfordring	5	
Utslippene øker	5	
Utvikling av klimaet fremover		6
Føringer og rammer for kommunens klimapolitikk	6	
Internasjonale føringer		6
Nasjonale føringer	6	
Regionale føringer	7	
Kommunale føringer	7	
Klima	7	
Transport	8	
Økt bruk av elbil	9	
Grønn godstransport	9	
Grønn by- og bygdeutvikling	9	
Avløpsproblematikk og flom	10	
Skred og ras	10	
Havnivåstigning	10	
Vind	11	
<i>Narvik kommune skal</i>	<i>11</i>	
Energi	11	
Reduserer energiforbruk	11	
Vindpark og vassdragsutbygging – fornybar energi	12	
Grønn IT	13	
Grønn næringsutvikling og grønne innkjøp	13	
<i>Narvik kommune skal</i>	<i>13</i>	
Miljø	13	
Vannforskriften – bedre vannmiljø	13	
Eierstyring i klimaperspektiv	14	
Luftkvalitet	14	
Forsøpling	15	
Involvering og deltakelse i det grønne skiftet	15	
Nedgravde oljetanker	15	
Enkeltutslipp fra avløp		15
Utslippstillatelser, tilsyn, kommunikasjon og informasjon	16	

Massehåndtering og forurensset grunn		16
Byggeavfall og olje/fettutskillere	16	
<i>Narvik kommune skal</i>	<i>16</i>	
<i>Handlingsdel</i>	<i>17</i>	
Tiltakstabell	17	

Narvik kommune jobber langsiktig og målrettet med å bedre miljøet. For å lykkes å bli en miljøby må dette skje i samspill med byens innbyggere, næringsliv, fylkeskommunen, staten og andre. Dette innebærer at kommunen må utnytte potensialet som ligger i god kommunikasjon med lokale, regionale og nasjonale samarbeidspartnere og i internasjonalt samarbeid.

Tydelige overordnede mål legger til rette for et effektivt og vellykket klima-, miljø og energiarbeid. Kommunedelplan for klima, miljø og energi inngår i kommunens planstrategi. Oppstart av kommunedelplanen var 10.04.14 og planprogrammet ble vedtatt den 28.08.14. Det har i planprosessen vært god medvirkning gjennom ressursgrupper og muligheten for å komme med innspillene. Denne kommunedelplanen erstatter kommunedelplan klima og energi vedtatt 27. august 2009.

Narvik kommune inkluderer begrepet «miljø» i den nye planen. Norges miljømål (miljøpolitikk) er delt inn i elleve resultatområder. For hvert område er det et eller flere nasjonale miljømål. Målene blir fulgt opp gjennom indikatorer som gir grunnlag for å vurdere utviklinga i forhold til målene. Narvik kommune ivaretar aktuelle resultatområdene for kommunen gjennom disse fokusområder:

- Bedre luftmiljø
- Bedre vannmiljø
- Mindre forsøpling

Handlingsdelen skal sikre at prioriterte tiltak blir gjennomført for å nå hovedmålene for kommunens miljøpolitikk. Handlingsplanen skal integreres i budsjett og de til enhver tid gjeldende rapporteringsrutiner. Målet er å oppnå en helhetlig planlegging og gjennomføring av tiltak gjennom å følge kommunens ordinære budsjettprosesser. Handlingsdelen skal revideres hvert år i forbindelse med framlegging av budsjettet.

Oppsummering av tidligere tiltak: Plan for energi og klima

Flere av tiltakene er gjennomført. Dette gjelder særlig energieffektivisering i kommunale bygg. Det vises her til eget prosjekt for dette. Dette er nå under implementering. Tiltak knyttet til miljøperspektivet har også blitt fulgt opp etter plan og bygningsloven. Tiltak «lavtransportutslipp» er delvis gjennomført. Det vises her til temaplan for sammenhengende sykkelvegnett. Det er også etablert ladestasjon for el-bil. Man er i gang med planprosess for kommunedelplan for kollektivtransport. Flere av tiltakene ligger utenfor kommunens forvaltningsområder. Flere av disse er ikke gjennomført. Det har vært fokus på holdningsskapende informasjon knyttet til miljøtematikken.

Grønt skifte – klima- og miljøvennlig omstilling

De globale klima- og miljøutfordringene krever omstilling til et samfunn hvor vekst og utvikling skjer innen naturens tålegrenser. Det må skje en overgang til produkter og tjenester som gir betydelig

mindre negative konsekvenser for klima og miljø enn i dag. Samfunnet må igjennom et grønt skifte. Det vil være krevende, men fullt mulig. Narvik kommune vil gjennom målsetninger i tiltak i denne kommunedelplanen bidra til nå de nasjonale målsetningene og føringene innenfor klima, miljø og energipolitikk sett ut fra våre lokale utfordringer og muligheter.

Klimautfordring

Klimaet på jorden er i ferd med å endre seg på en måte som kan få store konsekvenser for verdenssamfunnet. Den globale middeltemperaturen er høyere i dag enn da målingene startet på slutten av 1800-tallet. Økningen har vært størst de siste 50 årene. Konsekvensene kan bli alvorlige, både for mennesker og naturen.

Ifølge FNs klimapanel vil temperaturen fortsette å øke. Hvor mye temperaturen vil øke, vil blant annet avhenge av hvor mye klimagasser vi vil slippe ut i tiden framover. Temperaturen forventes ikke å øke jevnt over hele kloden.

Det vil også bli varmere i Norge. Her ventes temperaturen å øke mest om vinteren og minst om sommeren. Temperaturøkningen ventes å bli størst i nord.

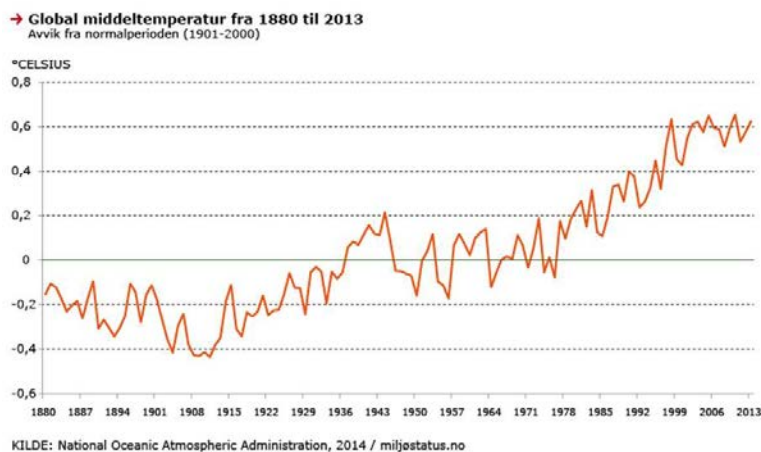

Fig 1: Global middeltemperatur fra 1880 til 2013. (Kilde: National Oceanic Atmospheric Administration, 2014 / miljøstatus.no).

Utslippene øker

Utslippene av klimagasser øker fordi produksjon av varer og tjenester øker, transportbehovet øker og vi bruker stadig mer energi, spesielt fra kilder som kull, olje og gass. Dette skjer både i fattige land, som ønsker å få sin del av velstanden, og i rike land.

Skal klimaproblemet begrenses tilstrekkelig må trenden med økende klimagassutslipp snus, og omfattende utslippsreduksjoner vil være nødvendige. Dette vil kreve at vi endrer både produksjons- og forbruksmønsteret vårt.

Utvikling av klimaet fremover

Framtidens klima avhenger i stor grad av menneskehetens evne til å kontrollere utslippet av klimagasser. Dette henger nøye sammen med vår økonomiske, teknologiske og befolkningsmessige utvikling. Forbruksmønstre, andel fossile brensler, energieffektivitet og befolkningsutvikling har mye å si for hvor store fremtidige utslipp vil bli. Klimapanelet har derfor utarbeidet flere scenarier for hvordan klimagassutslippene utvikler seg på bakgrunn av hvordan utviklingen i verden vil bli frem mot år 2100.

Gjennom statlig planretningslinje for klima- og energiplanlegging pålegges kommunen å ta klimahensyn, og å legge om til mer miljøvennlig energibruk. Kommunen skal i sin kommuneplan (samfunnsdel og arealdel) eller i egen kommunedelplan innarbeide tiltak og virkemidler for å redusere utslipp av klimagasser og sikre med effektiv energibruk og miljøvennlig energiomlegging i tråd med denne retningslinjen.

Føringer og rammer for kommunens klimapolitikk

Internasjonale føringer

Rammeverket for det internasjonale klimasamarbeidet er «FNs rammekonvensjon om klimaendring» (Klimakonvensjonen). Konvensjonen ble vedtatt i 1992 og er ratifisert av 195 parter. Klimakonvensjonen har som langsiktig mål at konsentrasjonen av klimagasser i atmosfæren skal stabiliseres på et nivå som forhindrer en farlig og negativ menneskeskapt påvirkning på klimasystemet.

Kyotoavtalen ble ferdigforhandlet og vedtatt på partsmøtet under Klimakonvensjonen i Kyoto i Japan i desember 1997. Kyotoavtalen fastsetter bindende og tallfestede rammer for utslipp av klimagasser.

Nasjonale føringer

Nasjonalt er det utarbeidet flere dokumenter i form av Stortingsmeldinger, NOU-er og forventninger. Regjeringen har i St.meld. 21 (2011–2012) Norsk klimapolitikk angitt følgende langsiktige mål:

- Innenfor Kyotoprotokollens første forpliktelsesperiode, vil Norge overoppfylle Kyotoforpliktelsen med ti prosentpoeng.
- Norge skal fram til 2020 påta seg en forpliktelse om å kutte de globale utslippene av klimagasser tilsvarende 30 % av Norges utslipp i 1990.
- Norge skal være karbonnøytralt i 2050.

For å fremme en bærekraftig utvikling har plan- og bygningsloven av 2008 satt krav om at det hvert fjerde år skal utarbeides et dokument som inneholder nasjonale forventninger til regional og kommunal planlegging. Første utgave av nasjonale forventninger ble vedtatt ved kongelig resolusjon 24. juni 2011. Denne er nå erstattet med nytt vedtak i kongelig resolusjon av 12. juni 2015.

Regionale føringer

Nordland fylkeskommune har gjennom regional plan – klimautfordringene (2011 – 2020) utarbeidet en visjon om at «Nordland skal bli et av de fremste miljøfylkene i Europa ut fra prinsippet om en bærekraftig utvikling.» Det overordnede målet for fylkeskommunen er «å identifisere tiltak som samlet sett fører til at Nordland bidrar til å oppfylle nasjonale mål for reduksjon av klimagassutslipp knyttet til Kyotoprotokollen.» For å nå disse målene er det konkretisert en rekke tiltak rettet mot ulike aktører der kommunene er tenkt å spille en viktig rolle.

Kommunale føringer

I kommunens samfunnsdel 2013-2025 under temaet «miljø, klima og energi» vedkjenner kommunen seg å ha en viktig rolle i arbeidet med energiomlegging og effektivisering av energibruken for å nå nasjonale mål om reduksjon av klimagassutslipp. Følgende tema er satt som fokusområder i gjeldende planperiode:

- Kommunen skal forebygge flom, overvann og skredfare.
- Kommunen skal videreutvikles som sykkelby.
- Kommunen skal tilby innbyggerne vann av god kvalitet, framtidsrettede og miljøeffektive løsninger for avløp, renovasjon og energi.
- Kommunen skal legge til rette for at flere tar i bruk el-bil.
- Kommunen skal gjennomføre og følge opp kommunedelplanen for Klima, miljø og energi.
- Kommunen skal gjennomføre og følge opp kommunedelplanen for kollektivtrafikk.

Klima

Det er et stort mål å redusere utslippene av klimagasser for å bremse eller redusere de klimaendringene vi ser i samfunnet i dag. I Narvik kommune har utslipp av karbondioksid økt ca. 7 % fra 1990 til 2009. På global skala har utslippene i samme periode økt ca. 45 %. Karbondioksid utgjør den klart største kilden til utslipp av klimagasser. Utslipp av karbondioksid kommer i all hovedsak fra transport, industri, husholdninger og næringsliv.

Endring i klima fører til at samfunnet må tilpasse seg slik at vi tåler de utfordringer som klimaendringene kan påføre samfunnsstrukturen. Klimatilpasning i kommunen skal etter plan- og bygningsloven bygge på det overordnede prinsippet om bærekraftig utvikling. Det er viktig at kommunen fremmer samfunnssikkerhet ved å forebygge risiko og sårbarhet. I tillegg er regional og kommunal planlegging viktige virkemidler for å tilpasse samfunnet til kommende klimaendringer.

Transport

Personbiler står for den største andelen utslipp i perioden 1990 til 2009. 44 % av utslippene fra transportsektoren skyldes personbiler i 2009. Selv om antall personbiler har økt i denne perioden så har CO₂-utslipp fra personbiler gått ned. Dette skyldes i hovedsak to faktorer; mer drivstoffgjerrige biler og omlegging fra fossilt drivstoff til hybridløsninger og el-biler. Andre større utslipp knyttes til tunge kjøretøy og annen mobil forbrenning. Det er verdt å merke seg at utslipp fra utenriks sjøfart ikke er inkludert.

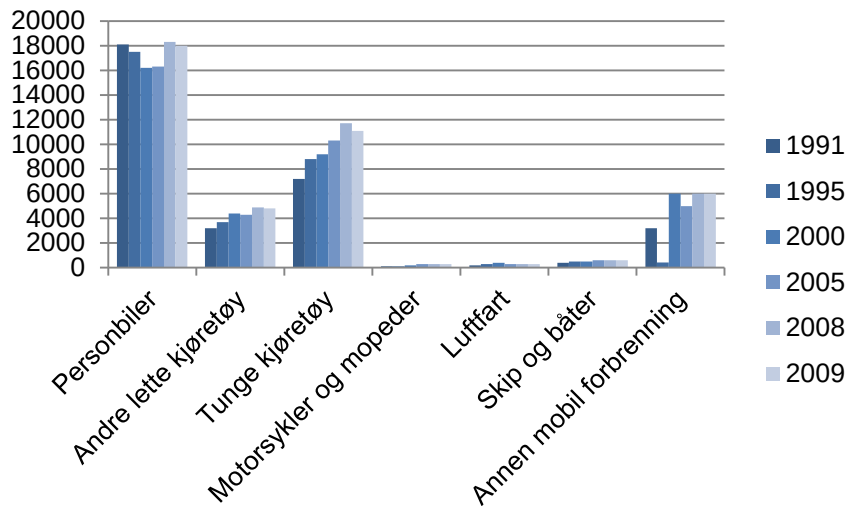

Fig. 3: Fordeling av utslipp fra transportsektoren oppgitt i tonn CO₂ fra 1991 til 2009 i Narvik kommune. (Kilde: Statistisk sentralbyrå). (Utslipp fra utenriks sjø- og luftfart er ikke inkludert i statistikken).

For å få ned andelen privatbilisme må det satses videre på utbygging av kollektivløsninger og utbygging av gode gang- og sykkelveier. Løsninger på dette feltet må gjøres i dialog med regionale og statlige aktører som har ulike ansvarsforhold: Nordland Fylkeskommune og Statens Vegvesen. Narvik kommune har vedtatt en tiltaksplan for sammenhengende sykkelvegnett i Narvik (2014 – 2017). I tiltaksplanen tas det utgangspunkt i de traseene som inngår i plan for sammenhengende hovednett for sykkeltrafikk.

Økt bruk av elbil

Narvik kommune har jobbet målrettet for å legge til rette for økt bruk av elbil, bl.a. gjennom holdningskampanje og etablering av hurtiglader som kommer på plass i Narvik sommeren 2015. Kommunen vil også avsette parkeringsplasser som er merket for elbiler på ulike steder. Kommunen har 10 elbiler i daglig drift i egen bilpark. Når de nye rammebetingelsene er på plass vil kommunen se om det er mulighet for å øke antall elbiler.

Narvik kommune er et logistikk-knutepunkt for regionen. For å sikre muligheten for bruk av elbiler over større avstander i regionen er det viktig å ha en utbygd hurtigladerstruktur. Narvik kommune vil bidra til at dette realiseres.

Grønn godstransport

Narvik kommune vil arbeide med nasjonale myndigheter for å få mest mulig av godstrafikken over fra vei til bane og sjø, og vil i den sammenheng være pådriver for at det etableres dobbeltspor på Ofotbanen og at det tilrettelegges for «nye Narvik havn». I dag er Ofotbanen fullt ut elektrifisert.

Grønn by- og bygdeutvikling

Et av de viktigste klimatiltakene fremover vil være å se areal, logistikk og mobilitet under ett - på tvers av sektorer og fag i et klimaperspektiv. Den byen vi skal leve og trives i, må utvikles etter grunnleggende klimaforutsetninger allerede i planfasen. Det blir viktig å kunne gjøre kvalifiserte strategiske og fremtidsrettede vurderinger. Den infrastruktur, de veiene og de bygninger som etableres i dag vil bli stående i mange tiår fremover, og vil bli styrende for samfunnsutviklingen og klimagassutslippene i byen. Dette innebærer samlokalisering av funksjoner som boliger, arbeidsplasser, skoler, servicetilbud og grøntområder, samt prioritering av kollektivtransport, varedistribusjon og myke trafikanter. Slik utvikler vi en by der innbyggerne blir mindre avhengige av bil. Klimavennlige prioriteringer er nødvendig for å unngå at utbyggingsmønsteret låser byen til bruk av løsninger som ikke er bærekraftige.

Gjennom god sentrumutvikling hvor dagens E6 legges i tunnel, og ny infrastruktur gjennom Kongens gate vil dette bidra til en grønn byutvikling. Parker og grønne lunger vil være et viktig element for å skape trivsel, god folkehelse og bedre luftkvalitet. Dette vil også kunne bidra til økt aktivitet for barn og unge i sentrum.

Narvik kommune har flere tettsteder utenfor bysentrum der kommunen ønsker et grønt fokus. Her vil tilrettelegging av infrastruktur med kollektivtransport være viktig. Kommunen ønsker også ivaretagelse og bevaring av friluftslivsområder som allerede er godt brukt av kommunens innbyggere og tilreisende i kommunens tettsteder.

Avløpsproblematikk og flom

Ved store nedbørmengder over kort tid vil det kunne oppstå problemer med å få vannet unna fort nok. Per i dag er ikke dette noe stort problem i sin helhet. Topografien i utbygde områder er av en slik art at vannet relativt raskt finner veien til havet. Problemet vil allikevel bli økende i fremtiden med økende antall episoder med styrtregn.

Med det gode utgangspunktet som Narvik kommune har på dette området vil denne problematikken minimeres gjennom god planlegging av utbyggingsområder. Det vil være viktig å unngå tetting av flater og bekkelukking ved utbygginger i Narvik sentrum og på Ankenes. Dersom man likevel foretar slike tettinger må det gjennomgås overvannshåndtering for hele sentrum og området nedstrøms. Videre må det også settes inn skadeforebyggende tiltak.

Skred og ras

Det er ventet en økning i alle skredtyper i fremtiden grunnet økt nedbør og økt frostsprengning. Ved økende temperatur vil området som er utsatt for frostsprengning flytte seg oppover i høyden. Dette vil kunne gjøre at det vil bli flere steinsprang og steinskred i områder der det i dag ikke er vanlig. Narvik kommune har mange fjell. Narvik er prioritert område for NVE og i samarbeid med flere aktører gjennomfører kommunen et prosjekt hvor flere store områder i kommunen laserkartlegges for sikre bedre datagrunnlag når det gjelder skred og kvikkleire. Dette vil være med å fremme samfunnssikkerheten i kommunen.

Havnivåstigning

I årene fremover er det forventet at vannstanden vil stige raskere enn landhevingen og vi får havnivåstigning. Når havnivåstigningen beregnes frem i tid medfører det visse usikkerheter. For planleggingsformål er det viktig å ta hensyn til fremtidig havnivåstigning for å unngå skader på veier, broer og bygg. Det vil også være viktig å unngå å legge formål som er sensitive for dette i strandsonen. I slik planlegging må man også ta hensyn til stormflobeltet.

Vind

Vindobservasjoner viser ingen trend til endring av vindstyrken. Generelt er vindobservasjoner forbundet med usikkerhet da endring i utstyr over tid og endring i plassering av målestasjoner virker sterkere inn på resultatet av vindmålinger enn av andre målbare parametre. Generelt er det ventet en økning i stormaktivitet i Norskehavet i et varmere klima, men det er ikke ventet økning i observert vindstyrke. Det er derfor nærliggende å anta at det i fremtiden vil bli noe hyppigere ekstremvær på grunn av vind, men at ekstremværene ikke blir sterkere enn det vi observerer i dag.

DETTE BETYR AT NARVIK KOMMUNE SKAL:

- Redusere utslipp av klimagasser
- Tilrettelegge for grønn godstransport

- Tilrettelegge for grønn by- og bygdeutvikling
- Fremme samfunnssikkerhet
- Sikre at klimaperspektivet implementeres i kommunens planverk

Energi

En stor klimautfordring er bruk av ikke-fornybar energi som fossilt brennstoff. Redusert bruk av energi, samt omlegging til fornybar energi er derfor tiltak som vil ha stor betydning for klimautviklingen fremover. Narvik kommune vil gå foran som et godt eksempel ved blant annet å redusere energibruken i mange av de kommunale byggene.

Redusere energiforbruket

Både husholdningene og industrien bruker energien mer effektivt i dag. Det totale energiforbruket øker imidlertid stadig, men langsommere enn tidligere. I Norge har energibruk til transport økt med 40 prosent siden 1990. Befolkningsvekst med påfølgende mye nybygging, samt gamle bygg med høyt energiforbruk, er årsaken til vekst i energibruken på tross av skjerpede energikrav i forskrift om krav til byggverk og produkter i byggverk. Narvik kommune vil bidra til at husholdninger og næringsliv og industri reduserer sitt energiforbruk gjennom å informere om kommunens egne energiomlegginger: Narvik kommune vedtok i 2014 at 37 kommunale bygg skal inngå i et energiomleggingsprosjekt der energiforbruket i 2015 skal reduseres betraktelig i forhold til 2014. Dette prosjektet vil følges opp i hele planperioden for Klima-, energi- og miljøplanen (2015 – 2026). Kommunen forventer at energibruken i disse byggene i 2015 vil være like redusert i kommende år. I løpet av 2015- 2016 vil kommunen rehabilitere Rådhuset. I dette prosjektet vil det også være flere energireduserende tiltak. Narvik kommune har også innført energisparetiltak i forhold til gatebelysning der gatelysene er avslått i de roligste nattetimene.

Vindpark og vassdragsutbygging - fornybar energi

Narvik kommune vil legge til rette for utvikling og etablering av fornybar energi i kommunen. Per i dag har kommunen lagt til rette for både vassdragsutbygging og vindmøllepark. Narvik kommune er en av de store vassdragskommunene i Norge med mange store og små utbygginger. Produksjon av elektrisitet fra vassdragsutbygging er en fornybar energi som ikke gir de negative konsekvensene som

forbrenning av fossilt brennstoff gir. Likevel har utbyggingene gitt flere negative miljøkonsekvenser som for eksempel reduserte fiskebestander i flere av vassdragene på grunn av for lavt vannivå i elva. Narvik kommune vil være pådriver for å få endret konsesjonsvilkårene slik at det blir satt minstevannføring for de vassdrag som ikke har dette.

På Nygårdsfjellet i Narvik kommune er det i tidsrommet 2006 - 2011 bygd 14 vind turbiner (møller) som gir en årlig produksjon på ca 106 Gwh – eller 106 millioner kilowattimer – dvs. strøm til mer enn 6 200 husstander. Utbygging av vindmøller har vært svært debattert de siste årene der både positive og negative konsekvenser for miljøet er dratt frem.

Grønn IT

Narvik kommune har innført begrepet GRØNN IT i sin virksomhet. Dette innebærer resirkulering av IT-utstyr istedenfor innkjøp av nytt utstyr. Dette bidrar til mindre energiforbruk (færre nye maskiner trengs og lages) og mindre avfall av elektronisk utstyr som ofte består av komponenter som har negativ virkning på miljøet. Narvik kommune vil stimulere til at ulike næringsområder også fokuserer på dette, slik at GRØNN IT implementeres i andre institusjoner og bedrifter.

I planperioden vil kommunen arbeide for digitalisering av søknader og infomrasjon som mottas fra Narvik kommune. Kommunen vil fulldigitalisere sitt saks- og arkivsystem. Dette vil gi positive ringvirkninger.

Grønn næringsutvikling og grønne innkjøp

Grønn næringsutvikling, mer bærekraftig produksjon og næringsaktivitet vil være et fokusområde i planperioden. Grønn næringsutvikling innebærer mindre bruk av ressurser, mindre avfall og forurensing, og spesielt endringer fra fossilt til fornybart energiregime. Narvik kommune vil gjennom tydelige rammebetingelser og samspill med næringslivet gi grobunn for innovasjon og næringsutvikling slik at målene innfris. Ett av satsningsområdene til Narvik kommune innenfor næringsutvikling er turisme og reiseliv. Med kommunens naturlige fortrinn som knutepunkt og beliggenhet vil kommunen også tilrettelegge for aktører som ønsker grønt reiseliv.

Narvik kommune vil gjennom innkjøp og anbudskonkurranser stille ulike krav til bedrifter med hensyn til klima, energi og miljø.

DETTE BETYR AT NARVIK KOMMUNE SKAL:

- Være pådriver for redusert energibruk
- Legge til rette for utvikling av fornybar energi innenfor akseptable miljøforringelser
- Være en pådriver for å sikre bærekraftig vassdrag gjennom gode konsesjonsvilkår
- Legge til rette for økt bruk av GRØNN IT
- Legge til rette for grønn næringsutvikling
- Innføre grønt innkjøp

Miljø

Narvik kommune inkluderer begrepet «miljø» i revideringen av den gamle klima- og energiplanen. Begrepet miljø favner stort. Narvik kommunen ønsker å inkludere tema som luft- og vannkvalitet, forsøpling, avløp samt flere tema som spesielt berøre anleggsvirksomhet (forurenset grunn, oljetanker, sanering, massehåndtering) inn under paraplyen «miljø».

Vannforskriften – bedre vannmiljø

EUs vannrammedirektiv (vanndirektivet) trådte i kraft i 2000 og setter klare og konkrete mål for hva som er god vannforvaltning. Norge har sluttet seg til direktivet gjennom EØS-avtalen og vedtatt en egen norsk vannforskrift. Vannforskriften er relevant for alle som ønsker å sikre vannressurser og opplevelsesverdier knyttet til vann.

Formålet med vannforskriften er å sikre en mest mulig helhetlig beskyttelse og bærekraftig bruk av vannressursene våre. Vannforskriften gjelder for alt overflatevann- elver, bekker, innsjøer, kystvann og grunnvann. Målet er at alle vannforekomster (elver, bekker, innsjøer, kystvann og grunnvann) skal ha god eller svært god, kjemisk og økologisk tilstand innen 2021, dette er det som kalles *standard miljømål*. Tilstanden på alt vann i Norge skal kartlegges gjennom en omfattende kunnskapsinnhenting, dette skal legge grunnlaget for å vurdere hva som må til for å beskytte og/eller forbedre den økologiske tilstanden.

Narvik kommune er en del av vannområde Ofoten der plandokumentet «Høring og offentlig ettersyn – Regional plan for vannforvaltning i vannregion Nordland og Jan Mayen (2016-2021)» skal vedtas i Fylkestinget i Nordland og av Kongen i statsråd i løpet av 2015.

Planen vil gjelde fra 1. januar 2016. Narvik kommune inkluderer tiltakene som kommunen har myndighet over, samt eventuelle tiltak som kommunen er tiltakshaver for i Klima-, energi- og miljøplanen.

I tiltakstabellen som tilhører plandokumentet er det rangert 170 tiltak i Narvik kommune. Av disse er Narvik kommune myndighet alene for 31 av tiltakene, samt en av flere myndigheter for ett av tiltakene. 11 av de 31 tiltakene ligger i sjø og 20 ligger i elv. Flertallet av tematikkene ligger innenfor avrenning fra kloakk og fra landbruk.

Eierstyring i et klimaperspektiv

Narvik kommune er i dag eier av flere selskaper og foretak. Gjennom kommunens eierskapsmelding vil kommunen sette tydelig mål for klima, energi og miljømål. Kommunens selskaper er et viktig verktøy for at kommunens målsetninger skal nås, og må i likhet med kommunen gå foran som gode eksempler.

Luftkvalitet

Høsten 2015 starter luftmålingsprosjekt for Narvik sentrum og deler av Ankenes. Prosjekteiere er Narvik kommune (prosjektleder), Statens vegvesen, Narvik Havn KF og LKAB AS. Målsettingen er å kartlegge svevestøv og nedfallsstøv i forhold til konsentrasjoner og sammensetning. I tillegg ønsker man å se hvor eventuelt de største nedslagsfeltene befinner seg. Målingene vil foregå i 12 måneder. Først når resultatene foreligger vil man kunne sette inn effektive tiltak dersom det viser seg at det er nødvendig.

Forsøpling

Narvik kommune ønsker å redusere forsøpling slik at innbyggerne får et bedre og triveligere nærmiljø, samt bedre folkehelse. Dette må gjøres i samarbeid med kommunens innbyggere, og kommunen vil sammen med aktører, bedrifter og organisasjoner. Holdningsskapende arbeid og fokus på trivsel vil være viktig for å redusere forsøpling. Narvik kommune vil ha nulltoleranse for forsøpling etter forurensingsloven

Involvering og deltakelse i det grønne skiftet

For å sikre at de endringene som gjennomføres i Det grønne skiftet i Narvik gir gode løsninger på sikt for byens innbyggere, vil kommunen involvere egne innbyggere. Narvik kommune vil utvikle egne initiativer til samspill, for å få en best mulig involvering av innbyggerne. Det fremtidige Narvik skal utvikles sammen med den oppvoksende generasjon, og det vil derfor igangsettes egne tiltak for samarbeid med barn og ungdom via skoler og barnehager.

Nedgravde oljetanker

Mange husholdninger har nedgravde oljetanker på eiendommen sin. Noen husholdninger bruker fremdeles oljefyringer som oppvarming i dag, men flesteparten av oljetankene er tatt ut av bruk og er i de fleste tilfeller deretter blitt liggende. Nedgravde oljetanker kan bidra til forurensning dersom det ruster hull eller de blir påført skade fra omgivelsene. Narvik kommune har hverken geografisk oversikt eller register over hvor mange slike tanker som befinner seg i kommunen. Narvik kommune vil få på plass en slik oversikt over hvor nedgravde oljetanker befinner seg i kommunen. I et prosjekt som fokuserer på tematikken vil man fremskaffe registre og kartfesting av oljetankene. I tråd med forskrift om fjerning av oljetanker vil kommunen bidra til at nedgravde oljetanker blir fjernet eller «ufarliggjøres» ved å tømmes, vaskes og fylles igjen.

Enkeltutslipp fra avløp

Fritidshus, hytter og boliger som ligger utenfor kommunalt utbygd avløpsnett har egen utslippstillatelse gitt av kommunen. Krav til hvilken løsning som skal velges har i de senere årene blitt strengere. I tillegg setter vannforskriften strenge miljømål dersom resipienten (der kloakken slippes ut) har forringet status. Narvik kommune vil gjennom omfattede arbeid gjennomgå disse avløpene i hele kommunen slik at eventuell uønsket forurensning stopper opp.

Utslippstillatelser, tilsyn, kommunikasjon og informasjon

Kommunen har en rekke ansvarsområder innenfor forurensningsloven som de plikter å følge opp enten via å gi tillatelser eller å føre tilsyn. Dette fordrer god kommunikasjon mellom kommunen og de sektorer og næringene som kommunen gir tillatelse til og/eller fører tilsyn med. Kommunen jobber målrettet og systematisk med å forberede rutiner og forenkle saksbehandlingen av forurensningssaker. Dette gjøres i samarbeid med ulike næringer og myndigheter.

Massehåndtering og forurensset grunn

Masser som blir gravd opp kan ha potensiell forurensning fra «gamle dager». Hvordan masser skal håndteres er derfor regulert gjennom eget lovverk. Narvik kommune vil få på plass bedre kommunikasjon ut mot de aktører som møter på problemstillinger knyttet opp mot massehåndtering. Kommunen vil utarbeide en egen veileder for massehåndtering. Der masser er forurensset må man ha særskilt tillatelse for graving i forurensset grunn. Narvik kommune vil i planperioden et fokus på dette i planperioden og vil jobbe frem et aktsomhetskart som vil være et viktig verktøy for dette.

Byggeavfall og olje/fettutskillere

Narvik kommune vil sammen med næringen utarbeide gode rutiner for håndtering av byggeavfall og tilsyn av olje- og fettutskillere. Narvik kommune vil på denne måten sikre at man ivaretar sine plikter gitt av forurensningsloven. Stimulere til bruk av statlige og regionale virkemidler

For å oppnå gode resultater innenfor klima, miljø og energipolitikken har staten og regionale myndigheter ulike virkemidler for kommunen og andre aktører. Dette kan være støtte i form av økonomiske virkemidler eller sertifisering etter gitte nasjonale eller internasjonale standarder som kan være Miljøfyrtårn. Narvik kommune har siden 2006 vært miljøfyrtårnkommune. Miljøfyrtårn er et norsk, offentlig sertifikat som både støttes og anbefales av Miljøverndepartementet. Sertifikatet er et bevis på at bedriftene har en dokumentert miljøprofil, det vil si at de har satt i verk tiltak i forhold til ei miljøvennlig drift, de ansattes helse og bedriftens nærmiljø. Narvik kommune vil stimulere flere til å miljøsertifisere sine bygg og institusjoner i planperioden.

DETTE BETYR AT NARVIK KOMMUNE SKAL:

- Implementere vannforskriften og forbedre vannmiljø
- Fremme eierstyring i et klimaperspektiv
- Jobbe for å bedre luftkvalitet
- Skal ha nulltoleranse for forsøpling
- Involvere barn og unge i det grønne skriftet
- Effektiv og god myndighetsutøvelse etter forurensningsloven
- Stimulere til bruk av statlige og regionale virkemidler

Handlingsdel

Tab 1: Tiltakstabell.

Tema	Strategi	Tiltak	Ansvar	Tidsperiode	Økonomi
Klima	Redusere klimagass utslipp	Tilrettelegge for bruk av elbil med gratis parkering for elbiler.	Samfunnskontakt og service	Hele planperioden	Innenfor egen kostnadsramme
		Etablere hurtiglader for elbil ved Nordkraft Arena.	Nordkraft AS i samarbeid med Areal- og samfunnsutvikling	2015	Tiltaket er eksternt finansiert med 1 million kroner
		Etablere ladepunkter for Elbil i Dronningens gate	Samfunnskontakt og Service / veg og park	2018	Ikke kostnadsestimert
		Gå og sykkelaksjon for ansatte i kommunen	HR	Årlig	Innenfor ordinær budsjettamme
		Følge opp tiltaksplan for sammenhengende sykkelvegnett i Narvik (2014 – 2017)	Areal- og samfunnsutvikling i samarbeid med SVV	Hele planperioden	Ikke kostnadsestimat Søke eksterne midler

			og NFK		
		Økt bruk av elbil, elsykkel eller hybridbil i tjenestesammenheng	Alle enheter	Hele perioden	Innenfor ordinær kostnadsramme
		Utbygging av kollektivtransport.	Veg og park	2017-2019	Søke eksterne midler
		Videre utvikling av Narvik som nasjonalt transportknutepunkt	Rådmannen	Hele planperioden	Ikke kostnadsestimert
		Utskifting til LED-lys i gatelysene	Rådmannen / Nordkraft AS	Hele planperioden	Ikke kostnadsestimert
	Grønn godstransport	Implementere dobbeltspor på Ofofbanen i arealplanen	Areal- og samfunnsutvikling	2016	Innenfor egen kostnadsramme
		E6 i tunnel gjennom sentrum	Rådmannen	Hele planperioden	Ikke kostnadsestimert
	Grønn by- og bygdeutvikling	Vurdere «bypakke Narvik»	Rådmannen	2015-2016	Ikke kostnadsestimat
		I samarbeid med Statens vegvesen omregulering av Kongens gate med fokus på miljø- og klimarettede tiltak.	Areal og samfunnsutvikling	2015-2016	Reguleringsplan-arbeidet er finansiert av SVV
		Etablere grønne lunger i sentrum	Rådmannen	2016	Ikke kostnadsestimat
		Etablere pendlerparkering i forbindelse Hålogalandsbrua	Samfunnskontakt og service	2017	I samarbeid med SVV. Ikke kostnadsestimat
	Fremme samfunnsikkerhet	Temakart for overvannshåndtering	Areal og samfunnsutvikling og Narvik VAR KF	2016	Innenfor egen kostnadsramme
		Kartlegging av skred og kvikkleire	Areal- og samfunnsutvikling	2016	Er finansiert
		Integrere 3D kart i web kart	Areal- og samfunnsutvikling	2015	Er finansiert ved fond

Energi	Implem nteres i planverk	Sikre at alle planer i Narvik vurderes opp mot tiltak knyttet til miljø, klima og energi	Alle enheter	Årlig	Innenfor egen kostnadsramme
	Energi- sparing	Gjennomføre energispareprosjekt i kommunale bygg	Byggforvaltning	hele planperioden	Kostnadsbesparende
		Slå av gatelys i gitte tidsrom	Rådmannen ved Nordkraft AS	hele perioden	Kostnadsbesparende
	Fornybar energi	holdningsskapende informasjonskampanje med fokus på dette	Areal- og samfunnsutvikling	Årlig	Innenfor egen kostnadsramme
		Gjennomgang av vannkraft konsesjoner gitt i Narvik kommune	Areal- og samfunnsutvikling	2018	Innenfor egen kostnadsramme
	GRØNN IT	Innføre grønn IT i alle enheter	Drift og IT	Hele planperioden	Kostnadsbesparende
		Digitalisere søknadsskjemaer	Samfunnskontakt og service	Hele planperioden	Innenfor egen kostnadsramme
		Efaktura	Økonomi	Hele planperioden	Innenfor egen kostnadsramme
		All post ut skal skje elektronisk via godkjente systemer	Drift og IT	Hele planperioden	Innenfor egen kostnadsramme
	Grønn nærings- utvikling	Vektlegge og sikre at det tilrettelegges for grønn næringsutvikling – spesielt grønt reiseliv	Areal og samfunnsutvikling	Hele planperioden	Innenfor egen kostnadsramme
	Grønt innkjøp	Krav i anbudsdokumenter til tilbydere	Innkjøp	Hele planperioden	Innenfor egen kostnadsramme

Miljø	Vannforskriften	Tiltak gitt i vannforskriftarbeidet følges opp	Areal- og samfunnsutvikling, Landbrukskontoret	Hele planperioden	Ikke kostnadsestimert
	Eierskap	Krav om klima, miljø og energi følges opp i eierskapsmeldingen med tiltak	Økonomi	Når eierskapsmeldingen revideres	Innenfor selskapenes kostnadsramme
	Luft-kvalitet	Luftmålinger og gjennomføring av prosjektet	Fag og forvaltning	2015-2017	Er finansiert i eget prosjekt
	Forsøpling kommunal eiendom	Skilt ved kommunale områder der forsøpling er et problem	Areal- og samfunnsutvikling og Veg og park	2015-2017	Ikke kostnadsestimert
	Null toleranser forsøpling	Sette ut søppelkasser til hundeavfall og annet avfall på ulike steder i kommunen	Veg og park	Hele planperioden	Ikke kostnadsestimert
	Oppgradere forurensende enkeltutslipp	Fremskaffe oversikt over enkeltutslipp i kommunen	Areal- og samfunnsutvikling	2017	Finansiert via gebyrregulativet
	Barn og unge i det grønne skifte	Prosjekt om holdningsskapende arbeid i barnehage og skole	Areal- og samfunnsutvikling	1 skole og 1 barnehage per år i hele planperioden	Innenfor egen kostnadsramme Søke midler eksternt
	Fjerne nedgravde oljetanker som ikke er i bruk	Utarbeide oversikt over nedgravde oljetanker	Areal- og samfunnsutvikling	2015/ 2016	Innenfor egen kostnadsramme
	Effektiv og god myndighets-	Kurs «rett søknad første gang» om enkelt utslipp	Areal- og samfunnsutvikling i samarbeid med næringslivet	2015	Innenfor egen kostnadsramme

		Kurs om massehåndtering, forurenset grunn, oljetanker, byggeavfall	Areal- og samfunnsutvikling	2017	Innenfor egen kostnadsramme
		Utvikle aktsomhetskart for forurenset grunn	Areal- og samfunnsutvikling	2017	Innenfor egen kostnadsramme
		Lage veileder for massehåndtering	Areal- og samfunnsutvikling	2016	Innenfor egen kostnadsramme
		Lage veileder for bygg og avfallshåndtering	Areal- og samfunnsutvikling	2017	Innenfor egen kostnadsramme
	Bruk av statlige og regionale virkemidler	Søke midler	Rådmannen	Hele planperioden	Ekstern finansiering